РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на здравеопазването
Регионална здравна инспекция - Благоевград

Изтекъл сертификат

X 03-681-5/04.02.2025 г.

Изх.№
Подписано от: Desislava Dimitrova Ivanova

ОТЧЕТ
ЗА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ ОТ РЗИ – БЛАГОЕВГРАД,
ПО НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА МАЙИЧНОТО И ДЕТСКО ЗДРАВЕ 2021-2030 г.

за извършени проверки на дейностите, финансирани по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве за 2024 г.

През 2024 г. инспектори от дирекция „Медицински дейности“ към РЗИ – Благоевград извършиха проверки на място в лечебните заведения, сключили договор за дейностите, финансирани по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-30 г.

Изпълнение на дейностите:

1. Провеждане на масов универсален неонатален слухов скрининг в родилните и неонатологични отделения:

На територията на област Благоевград пет лечебни заведения за болнична помощ имат сключен договор с Министерство на здравеопазването да извършват неонатален слухов скрининг.

1. „МБАЛ - Благоевград“ АД - гр. Благоевград
2. „МБАЛ Пулс“ АД - гр. Благоевград
3. „МБАЛ Югозападна“ ООД - гр. Сандански
4. „МБАЛ д-р Асен Велев“ ЕООД - гр. Разлог
5. „МБАЛ Иван Скендеров“ ЕООД - гр. Гоце Делчев

При извършените проверки бяха предоставени заповеди на изпълнителните директори/управители на лечебните заведения, в които е определен реда за извършване на неонаталния слухов скрининг, отговорните лица и помещения. При проверките се установи, че помещенията отговарят на изискването за извършване на изследването - няма вътрешни и външни шумове. Новородените се изследват в деня на изписването или деня преди него.

На лотариен принцип бе проверена медицинската документация във всяко лечебно заведение и се констатира, че в История на заболяването има подписано от майката Информирано съгласие за провеждане на слухов скрининг на новородено дете. Приложено е и самото изследване, резултата от което се отразява в епикризата на бебето. Майката се уведомява за необходимостта от своевременен избор на ОПЛ.

Предоставени бяха и финансово отчетни форми. Същите се изготвят всяко тримесечие в два екземпляра, единия от които се изпраща в Министерство на здравеопазването, а втория екземпляр се съхранява лечебното заведение. Извършените изследвания съответстват на отчетените в МЗ.

През 2024 г. в лечебните заведения са изследвани 1585 новородени, а през четвъртото тримесечие на 2024 година - 830 новородени както следва:

Таблица 1 /бр. изследвания/

Лечебно заведение	***I***	***II***	***III***	***IV***	***V***	***VI***	***VII***	***VIII***	***IX***	***X***	***XI***	***XII***	***Общо***
„МБАЛ Благоевград“ АД, гр. Благоевград	24	19	21	14	27	34	34	34	36	22	15	39	**319**
„МБАЛ Пулс“ АД, гр. Благоевград	17	29	25	19	19	27	28	33	25	21	33	28	**304**
„МБАЛ Югозападна болница“ гр. Сандански	22	29	24	24	33	20	23	20	26	22	30	24	**297**
„МБАЛ д-р Асен Велев“ ЕООД, гр. Разлог	16	16	27	24	20	23	27	24	17	23	25	20	**262**
„МБАЛ Ив. Скендеров“ ЕООД, гр. Гоце Делчев	36	30	44	34	26	32	28	31	36	28	45	33	**403**
Общо	**115**	**123**	**141**	**115**	**125**	**136**	**140**	**142**	**140**	**116**	**148**	**144**	**1585**

2. Осигуряване на комплексно обслужване на бременни жени и деца в Здравно-консултативен център за майчино и детско здраве.

На територията на област Благоевград единствено „МБАЛ Благоевград“ АД, гр. Благоевград има сключен договор с Министерство на здравеопазването за създаване на Здравно-консултативен център **/ЗКЦ/**.

В ЗКЦ към „МБАЛ Благоевград“ АД, гр. Благоевград лекари, психолози и социални работници осигуряват комплексно обслужване за бременни жени и деца, което включва:

- информационни, логистични и координационни дейности за родилки и бременни с патология на бременността в хода на тяхното болнично лечение и/или амбулаторно проследяване и лечение, както и за деца с увреждания и с хронични заболявания;
- предоставяне на специализирани консултации от медицински и немедицински специалисти, включително психологическа подкрепа и превенция от изоставяне на деца, на родилки и бременни с патология на бременността, деца с увреждания, деца с хронични заболявания, недоносени деца, на място в Здравно-консултативния център или в дома, по искане на лекар от същото или от друго лечебно заведение.

Със Заповед на изпълнителния директор на лечебното заведение на функционален принцип е създаден ЗКЦ за майчино и детско здраве, в която са определени организацията на дейностите, реда за предоставяне на консултации и домашни посещения, медицинските и немедицинските специалисти, координаторът, психолога, социалния работник, отчитането на дейността. Издадени са заповеди на координатора, психолога и социалния работник. Психолога съвместява длъжността и на координатор на 8 часов работен ден и има длъжностна характеристика, в която с отразени неговите задължения и отговорности.

Определено е помещение за ЗКЦ, с осигурен телефон, компютър и интернет връзка.

На интернет-страницата на лечебното заведение е публикувана актуална информация за дейностите, предоставяни от ЗКЦ, адрес, телефон, електронен адрес и график на работното време на центъра.

Попълва се необходимата документация – карта за медицински прегледи на бременни жени и деца с увреждания в ЗКЦ за майчино и детско здраве.

Дейността се отчита съгласно сроковете, определени в договора. Отчетните документи се изготвят в два екземпляра, единия от които се изпраща в МЗ/РЗИ, а втори се съхранява в лечебното заведение и се предоставя при проверка.

В хода на извършените проверки не бяха констатирани нарушения при изпълнението на дейностите по подписаните договори.

За наблюдавания период раждаемостта в Благоевградска област, въпреки известни колебания постепенно се покачва.

Фиг. 4. Живородени деца в област Благоевград през периода 2001 - 2023 година

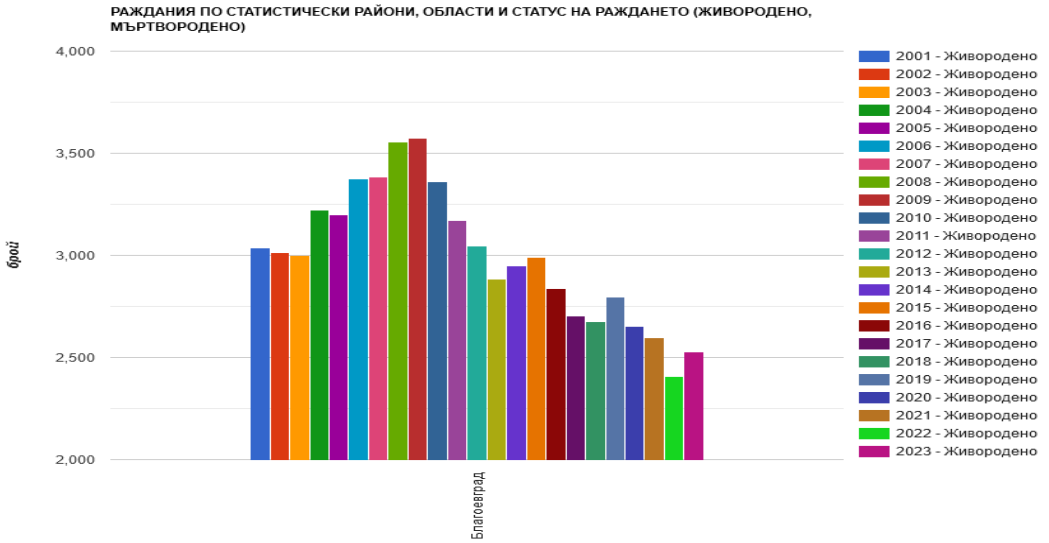

Фиг.5. Раждаемост в област Благоевград и страната през 2023 г. (на 1000)

КОЕФИЦИЕНТ НА РАЖДАЕМОСТ ПРЕЗ 2023 Г. ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ,ОБЛАСТИ И МЕСТОЖИВЕЕНЕ

(‰)

Статистически райони Области	2023		
	Общо	Град	Село
Общо за страната	**8.9**	**8.9**	**8.7**
Северна и Югоизточна България	**8.6**	**8.3**	**9.3**
Северозападен	**8.1**	**7.7**	**9.0**
Видин	7.2	6.9	7.6
Враца	8.5	7.6	9.9
Ловеч	8.4	8.4	8.5
Монтана	7.8	7.5	8.3
Плевен	8.3	7.7	9.4
Северен централен	**7.6**	**7.4**	**7.9**
Велико Търново	7.8	8.0	7.5
Габрово	6.8	7.1	5.6
Разград	7.8	7.2	8.3
Русе	7.3	7.3	7.3
Силистра	8.2	6.8	9.2
Североизточен	**8.5**	**8.3**	**9.2**
Варна	8.9	8.9	9.2
Добрич	7.8	7.0	9.6
Търговище	8.3	8.4	8.2
Шумен	8.3	7.5	9.5
Югоизточен	**9.7**	**9.2**	**11.0**
Бургас	8.8	8.6	9.6
Сливен	12.5	11.0	15.1
Стара Загора	9.2	8.9	10.1
Ямбол	9.9	9.7	10.2
Югозападна и Южна централна България	**9.1**	**9.5**	**7.9**
Югозападен	**9.3**	**9.6**	**7.5**
Благоевград	8.8	9.1	8.3
Кюстендил	7.1	8.4	4.2
Перник	6.4	6.8	5.0
София	9.0	9.3	8.5
София (столица)	9.9	10.0	7.6
Южен централен	**8.9**	**9.2**	**8.2**
Кърджали	8.2	9.6	7.3
Пазарджик	9.5	9.6	9.3
Пловдив	9.7	9.9	9.0
Смолян	5.1	5.5	4.5
Хасково	7.8	7.7	8.0

Коефициентът на общата раждаемост[2] в област Благоевград през 2023 г. е 8.8‰.

Коефициентът на раждаемост през 2023 г. в градовете е 9.1‰ и 8.3‰ в селата.

Област Благоевград е с раждаемост по-висока от средната за страната (8.5‰).

Тоталният коефициент на плодовитост[3] е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2023 г. средният брой живородени деца от една жена в област Благоевград е 1.77, а през предходната година е бил 1.62.

Броят на живородените извънбрачни деца в област Благоевград е 1 241. Относителният дял на извънбрачните живородени деца в градовете е по-висок (813), отколкото в селата (428).

2. Дейност на РЗИ – Благоевград по изпълнение на дейностите по плана за действие към НПМДЗ за 2024 г.

2.1. Промоция на здраве, включително в областта на репродуктивното здраве, семейното планиране и детското здраве.

2.2. Повишаване на информираност и знанията на подрастващите за изграждане на жизненоважни умения за отговорно здравословно поведение.

2.3. Теми, свързани с ограничаване на рисковите фактори: тютюнопушене, хранене, злоупотреба с алкохол и двигателна активност са проведени следните здравно- образователни дейности:

В изпълнение на **Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030г. и Заповед № РД-01-766/21.11.2024 г.** на Министерство на здравеопазването бяха извършени следните дейности:

Дейност 1.1.1. Информационни и други дейности за повишаване на информираността и здравната култура по отношение на репродуктивното здраве и семейното планиране – Организирани и проведени други /дискусии/ на теми:

- ✓ ***„Семейно планиране – Аз решавам“ с участието на 23 лица от ромски етнос;***
- ✓ ***„Родителството – отговорност за двама“*** с с участието на 23 лица.

Инициирани и проведени работни срещи със:
- представители на отдел "ПБПЗ";
- специалисти към ЗКЦ /МБАЛ Благоевград/;
- здравни медиатори към община Благоевград;

и две беседи на тема:

- ✓ ***"Да пораснем заедно" с участието на 17 бременни жени;***
- ✓ ***"Репродуктивно здраве" с участието на 16 лица.***

Дейност 1.1.2. Информационни и други дейности, насочени към бременни, за повишаване на информираността, свързани с бременността, раждането и за насърчаване на здравословен начин на живот и кърменето - организирани и проведени две беседи на тема:

- ✓ ***"Здравословен начин на живот при бременност" с участието на 15 бременни жени;***
- ✓ ***"По пътя на кърменето" с участието на 23 жени /бременни и кърмачки.***

Инициирани и проведени работни срещи със: - лекари и акушерки от АГО към МБАЛ Благоевград;

и две дискусии на тема:

- ✓ ***"Да бъдеш майка - какво означава това?" с участието на 13 жени; "Триада: майка, дете и хранене" с участието на 27 майки.***

Дейност 1.1.3. Информационни и други дейности за повишаване на информираността и уменията за полагане на пълноценни грижи за децата в периода на ранното детство, насочени към родителите, семействата и бременните жени - организирани и проведени две беседи на тема:

- ✓ ***"Ранно детско развитие - най-важното до 1 годинка от раждането" с участието на 21 лица; -***
- ✓ ***"Пълноценни грижи в подкрепа на ранното детско развитие" с участието на 19 лица.***

и две дискусии на тема:

- ✓ ***"Връзката родител - дете. Да обичаш безрезервно!" с участието на 29 лица;***
- ✓ ***"Добро развитие - добри родителски грижи" с участието на 6 семейства.***

Дейност 1.2.1. Информационни и други дейности, свързани с промоция на здраве и превенция на заболяванията в детска възраст – *проведени три беседи на тема:*

- ✓ ***„Рискови фактори за здравето на децата – Мама пуши, а аз кога?" с участието на 40 деца от ДГ "Усмивка" Благоевград;***
- ✓ ***„Ваксинопрофилактика – пътят към здравето“,*** *с участието на 25 лица и* с педиатри към МБАЛ Благоевград; -
  специалисти от д-я НЗБ, РЗИ-Благоевград; -
  специалисти от отдел ПБПЗ, РЗИ-Благоевград.
- ✓ *Проведена кампания на тема* ***„Феята на зъбките“.***

Дейност 1.2.2. Информационни и други дейности, свързани с укрепване на здравето на децата и подрастващите, изграждане на умения за здравословен начин на живот, включително чрез физическа активност и здравословно хранене – *проведени две беседи и една кампания на тема:*

Организирани и проведени две беседи на теми:

- ✓ ***"Здравословно хранене - модерни и здрави" с участието на 60 деца от СУ "Иван Вазов" Благоевград;***
- ✓ ***„Алкохолът и тютюнопушенето - фаталната връзка за подрастващите" с участието на 60 деца от СУ "Иван Вазов" Благоевград.***
- ✓ ***Организирано и проведено на спортно мероприятие на тема: „Детство мое - спортувам без екрани" с участието на 150 деца;***

Дейност 1.3.3. Информационни и други дейности за повишаване на информираността и здравната култура по отношение на грижите за недоносени деца и за децата с хронични заболявания, увреждания и специални потребности – *проведени две беседи и една дискусия на тема с участието на неонатолози към МБАЛ Благоевград и 16 жени;*

- ✓ ***„Интензивни грижи за недоносените бебета“ - беседа;***
- ✓ ***„Кенгуру – грижа за недоносените бебета“ – беседа;***
- ✓ ***„Недоносените бебета – предизвикателства и изпитания за родителите“ – дискусия.***

❖ ***<u>Реализирани дейности, свързани със храненето</u>***

През отчетния период е извършена оценка на 47 седмични менюта на детски заведения в област Благоевград.

Оценката на седмичните менюта се извършва с помощта на софтуерна програма, въведена от МЗ и НЦОЗА. Оценката на здравословното състояние и физическото развитие на децата от организираните колективи се изготвя ежегодно въз основа на данни, получавани в РЗИ от медицинските специалисти в съответствие с изискванията на Наредба № 39/2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и Наредба № 3/2000 г. за здравните кабинети в детските заведения.

В област Благоевград на анализ подлежат наличните 113 детски заведения (12 детски ясли, 60 детски градини с яслени групи, 34 детски градини, 7 подготвителни групи).

През 2024 г. е извършена следната дейност по контрол на здравословното хранене на децата в училищата на територията на област Благоевград:

Извършени са **проверки** на предлаганата храна в училищните столове и бюфети за съответствието ѝ с изискванията на **Наредба № 37/ 2009г. за здравословно хранене на учениците**.

Данните от ежегодно провежданите профилактични прегледи са единствената информация за здравното състояние на децата и учениците, с която разполагат медицинските специалисти в детските заведения и училищата. Тази информация е изключително важна за опазване здравето на децата и учениците и когато се налага да се окаже първа помощ при травми, злополуки, спортни състезания и др.

Регионална здравна инспекция планира, организира и осъществява здравно-образователни дейности и прояви в областта на профилактиката на болестите и промоцията на здравето.

Констатации: Във всички детски заведения в област Благоевград се работи по предварително изготвени седмични менюта. Същите са изготвени по сборниците с рецепти, одобрени от МЗ. Среднодневните продуктови набори съответстват на нормите, заложени в приложенията към наредбите.
При установяваните незначителни отклонения са дадени в протоколите предписания за корекции в менюто.

В над 90 % от проверените детски заведения се предлагат млечни продукти /сирене, кашкавал, извара, масло/ в границите от препоръчителните стойности при четирикратно хранене.
Бобови култури се предлагат поне два пъти седмично. Вече почти във всички детски заведения се възприе консумирането на пълнозърнести продукти.

Указан контрол по Закона за здравето относно забрана на тютюнопушене на закрити обществени места и определени открити площи; забрана на пряката реклама на алкохолни напитки; забрана продажбата на алкохолни напитки при определени условия; забрана за продажба и употреба на диазотен оксид /райски газ/.
За отчетния период са извършени следните проверки:
- за спазване забраната за продажба на алкохолни напитки по **чл. 54 от Закона за здравето;**
- за спазване продажбата и употребата на райски газ по **чл. 54а от ЗЗ;**
- за спазване забраната за тютюнопушене в обектите по **чл. 56 от ЗЗ;**
- за спазване забраната за тютюнопушене в обектите по **чл. 56а.**

Съставени **са актове за УАН** на физически лица и **на юридическо лице** за нарушения на чл. 56 от Закона за здравето – тютюнопушене в закрити обществени места.

❖ ***<u>Реализирани дейности, свързани със тютюнопушенето</u>***

Проведени обучения на ученици от седмите класове от XI ОУ „ Христо Ботев“ на тема: “ Новата опасна мода сред подрастващите“. Обучени 72 ученика.
Проведено обучение на ученици от петите класове от VIII СУ „Арсени Костенцев“ , на тема : „Новата опасна мода сред подрастващите“. Обучени 88 ученици.
Проведено обучение на ученици от шестите класове от VIII СУ „Арсени Костенцев“ , на тема : „Новата опасна мода сред подрастващите“. Обучени 78 ученици.
Проведени обучения на ученици от седмите и шести класове от Второ ОУ „Димитър Благоев“ на тема: “ Новата опасна мода сред подрастващите“. Обучени 124 ученика.
Проведени обучения с учениците от седмите класове от III ОУ „ Д.Талев“ на тема: „Новата опасна мода сред подрастващите“. Обучени 125 ученика.
Проведени обучения на ученици от 6-ти клас в Второ ОУ „ Димитър Благоев“ на тема: „Новата опасна мода сред подрастващите“. Обучени 25 ученика.

Проведено обучение на ученици от осми клас от БПГ „Ичко Бойчев“ на тема: „Вредите от тютюнопушенето и превенцията сред подрастващите“. Обучени 42 ученици. Изследвани с апарата Smoker Lyzer -19 лица.
Скринингова кампания в махала Предела, Стара и Нова Махала. Изследвани с апарата Smoker Lyzer – 32 лица.
Отбелязване на Световния ден без тютюнопушене. Взели участие в инициативите 160 лица. Изследвани с апарата Smoker Lyzer 32 лица.
Проведено обучение „Превенция на вредните фактори следствие тютюнопушене „ с учениците от шести клас от ОУ „Никола Парапунов“, гр. Разлог. Обучени 25 ученици.
Проведено обучение на ученици от пети и шести клас от СУ „Св. Паисий Хилендарски“ село Микрево на тема: „Вредите от тютюнопушенето и превенцията сред подрастващите“. Обучени 60 ученици.
Проведено обучение на ученици от ПГ по МСС „Пейо Яворов“ , гр. Гоце Делчев : „Вредите от тютюнопушенето и превенцията сред подрастващите – Новите модерни опасности“. Обучени 60 ученици. Изследвани с апарата Smoker Lyzer – 9 лица
Участие в семинар в гр. Гоце Делчев с лектор д-р София Ангелова на тема: „Как да предпазим децата от вредите на тютюневата индустрия“
Отбелязване на Европейската седмица на общественото здраве - съвместa инициатива с Факлутета по общесвено здраве, здравни грижи и спорт към ЮЗУ “Н. Рилски“, проведена пред зала 22 Септември Благоевград. Изследвани с апарата Smoker Lyzer 38 лица. Раздадени 500 бр. Здравно образователни материали.
Изготвен материал за сайта във връзка отбелязването на Световния ден за борба с тютюнопушенето.
Участие в три радиопредавания в БНР по теми свързани с новите модерни алтернативи за пушене и вредите от тях сред подрастващите.

❖ ***<u>Реализирани дейности, свързани със вредата от употребата и злоупотребата на алкохол</u>***

Проведени обучения в следните учебни заведения в гр. Благоевград и област Благоевград:
- ПГСАГ „Васил Левски“- гр. Благоевград на ученици от осми клас. Преминали обучението 26 ученика.
- 2 ОУ „Димитър Благоев“ на тема „Вредата от алкохола“ на деца от VII а клас присъствали 25 ученика
-2 ОУ „Димитър Благоев“ на тема „Вредата от алкохола“ на деца VII в клас присъствали 24 ученика
- 2 ОУ „Димитър Благоев“ на тема: „Вредата от алкохола“ от VII б клас, присъствали 28 ученика
- Осмо ОУ „Арсений Костенцев“ на тема „Вредата от алкохола“ на деца от V -те (а,б,в,г) класове от присъствали 88 ученика.
- Осмо ОУ „Арсений Костенцев“ на тема „Вредата от алкохола“- ученици от VII а и б клас, присъствали 48 ученика

- ОУ „Никола Парапунов“ гр. Разлог, обучение на тема: „Вредата от употребата и злоупотребата на алкохол“. Преминали обучението 28 деца от 7 клас и 28 деца от 6 клас.

- СУ „Св. св. Кирил и Методии“ в село Крупник сред 216 ученика от пети, шести, седми, осми и девети клас на тема: „Вредата от употребата и злоупотребата на алкохол и енергиини напитки“.

- Представено пред 50 ученика лекция в ПГ по МСС, гр. Гоце Делчев на тема: „Вредата от енергийните напитки“.

По време на обученията проведени по компонент алкохол са използвани АЛКО ОЧИЛА с цел демонстрация и симулация на водач, употребил алкохол**.**

IV. ДРУГИ

- Преминато обучение/курсна тема „Материали и предмети в контакт с храни – основни изисквания и насоки за подбор на изделия за целите на официалния контрол“.
- На 17.05.2024 г. курс „Роли и взаимодействие в защита, подкрепа и насърчаване на кърменето“ в НЦОЗА, гр. София.

Отбелязана Европейската седмица на общественото здраве пред зала „22 септември“, гр. Благоевград - достигнато до над 150 лица.

04/02/2025

X

д-р Калоян Калоянов
Директор на Регионална здравна инспек...
Подписано от: Kaloyan Vladimirov Kaloyanov